Motie ‘Voorstel herijking gemeentefonds onverantwoord, bijsturen is noodzaak’

Aan: De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in online vergadering bijeen op 25 september 2020.
Datum: 14 september 2020
Betreft: Oproep aan VNG-bestuur om proces herijking gemeentefonds onlosmakelijk te verbinden met de eis aan het rijk dat er structureel meer financiële ruimte komt voor alle gemeenten.

Constaterende dat:

- gemeenten het steeds moeilijker krijgen om tot sluitende (meerjarige) begrotingen te komen en ingeteerd hebben op hun reserveposities;
- decentralisaties gepaard zijn gegaan met kortingen via het gemeentefonds.
- ook de opschalingskorting zorgt voor afname van het gemeentefonds;
- daar nu ook de effecten van de coronacrisis bovenop komen;
- er nog veel onduidelijk is over de impact, effecten en haalbaarheid van de herverdeling;
- uitstel van invoering herverdeling tot 1 januari 2022 geen structurele oplossing biedt.

Overwegende dat:

- de huidige conceptherverdeling slechts een gedeeltelijke oplossing vormt voor een beperkte groep ‘voordeelgemeenten’ en een enorme negatieve financiële impact heeft op alle ‘nadeelgemeenten’. Bij de kleinere gemeenten dit effect zelfs oploopt tot in totaal -96 euro per inwoner (Sociaal Domein en klassiek deel);
- alleen incidentele tegemoetkomingen onvoldoende bijdragen aan structurele oplossingen en daarmee dus niet bijdragen aan een gezond meerjarig perspectief;
- de focus op dit gezonde meerjarige perspectief zou moeten liggen, waarvoor nodig is dat er structureel zicht komt op meer financiële ruimte voor alle gemeenten;
- gemeenten (van verschillende omvang) goed in staat zijn om alle opgaven op de verschillende domeinen lokaal – al dan niet in samenwerking in de regio - op te pakken, maar daarbij de Minister en de Kamer als betrouwbare partner nodig hebben;
- de gemeenten door de herverdeling van het gemeentefonds een beleidsafweging moeten maken tussen verschralen van (basis)voorzieningen of belastingmaatregelen, waarbij innoveren of meer investeren niet meer aan de orde is. Gemeenten op deze manier geen betrouwbare partner richting hun inwoners of maatschappelijke partners kunnen zijn. De rekening van het effect van de herverdeling van het gemeentefonds niet bij de inwoners zou moeten liggen;

Verzoekt het VNG bestuur om:
in het kader van het lopende proces over de herverdeling van het gemeentefonds met de minister in gesprek te gaan over de financiële impact van de herverdeling in relatie tot alle opgaven die er liggen voor gemeenten, waarbij;

- inzet moet zijn om eerst méér financiële ruimte in het gemeentefonds te krijgen, onder andere door volledige aanvulling van het tekort in het Sociaal Domein;
- de opschalingskorting definitief wordt teruggedraaid;
- zo lang die extra structurele ruimte er nog niet is de herverdeling van het gemeentefonds voor onbepaalde tijd moet worden opgeschort (in plaats van tot 1-1-2022);
- wanneer een herverdeling vervolgens wordt doorgevoerd, kleinere gemeenten niet onevenredig zwaar benadeeld worden en voor alle gemeenten voldoende helder is wat de effecten daarvan zijn om daar tijdig lokaal op te kunnen anticiperen;
- coördinatie door de VNG van de inbreng in de consultatieronde het uitgangspunt is, omwille van een kwalitatief en krachtig signaal naar besluitvormende partijen.

Hoogachtend,
Namens de gemeenten

wethouder Hans Olthof,
gemeente Olst-Wijhe

burgemeester Ester Weststeijn,
gemeente Rozendaal

wethouder Erik Wilmsen,
gemeente Alphen-Chaam

burgemeester Eduard van Zuijlen,
gemeente Enkhuizen

burgemeester Bob Vostermans
gemeente Beesel

Uw gemeente hier?
Sluit u aan als indiener van deze motie